

ૐ

શ્રી પરમકૃપાળુદેવાય નમઃ

સ્વયમ્ભૂસ્તોત્ર

શિબિર - ૩

શ્રી સુપાર્શ્વનાથ જિનસ્તુતિ

શ્રી ચંદ્રપ્રભ જિનસ્તુતિ

શ્રી સુવિધિનાથ (પુષ્પદંત) જિનસ્તુતિ

Model Answer Paper**Marks: 50**

Paper તપાસતી વખતે Model Answer Paperમાં આપવામાં આવેલા pointsને વફાદાર રહેવું. જુદાં જુદાં options આપવામાં આવ્યાં છે જેથી તપાસવામાં સરળતા રહે. તેમાંથી કોઈ પણ option લખ્યું હોય, તેનો ભાવ આવી જતો હોય, તો marks આપવા.

(I) સાચો જવાબ પસંદ કરો.**Marks: 5**

દરેક સાચા જવાબ માટે 1 mark આપવો.

૧. (d) સંતાપમાં વધારો
૨. (c) વિવેક જાગૃત કરવા
૩. (c) અજ્ઞાન
૪. (d) સંસારનાં કારણો
૫. (a) પદાર્થનો અભાવ

(II) નીચે આપેલ દૃષ્ટાંતો અને તેના પરમાર્થનાં જોડકાં બનાવો.**Marks: 5**

દરેક સાચા જવાબ માટે ½ mark આપવો.

- ૧) d ૨) g ૩) h ૪) f ૫) c ૬) j ૭) e ૮) a ૯) b ૧૦) i

(III) નીચેના પ્રશ્નોના થોડા શબ્દોમાં જવાબ લખો.**Marks: 5**

૧. સુખ / શાંતિ
૨. પોતાના શરીર / દેહ સાથે
૩. ધર્મદુર્લભ ભાવના
૪. વૃત્તિ તરફ
૫. ઈન્દ્રધનુષ

(IV) નીચેનું કથન સાચું છે કે ખોટું તે લખો. ખોટું હોય તો તેનું કારણ દર્શાવો.**Marks: 5**

દરેક સાચા જવાબ માટે 1 mark આપવો.

False લખ્યું હોય પણ કારણ ન લખ્યું હોય અથવા ખોટું કારણ લખ્યું હોય તો 0 mark આપવો. True માટે કારણ અપેક્ષિત નથી.

૧. False. તે માને છે કે પરવસ્તુ મને ક્યારેય સુખી કે દુઃખી નથી કરી શકતી.
૨. True.
૩. False. તેને એકાંતે કે સર્વથા નિત્ય માનવાથી તે કામનું નહીં રહે. / કથંચિત્ નિત્ય માનવાથી તે વીંટી, કુંડળ આદિ બનાવવામાં કામનું રહે છે.

૪. False. તેઓ વિરોધી ધર્મની ઉપેક્ષા નથી કરતા. / તેઓ વિરોધી ધર્મને લક્ષમાં રાખે છે. / તેઓ વિરોધી ધર્મની ગૌણપણે આકાંક્ષા, અપેક્ષા રાખે છે.

૫. False. તે સંશયવાદ નથી, પણ નિશ્ચયાત્મક છે, સત્ય છે, યથાર્થ છે.

(V) એક વાક્યમાં જવાબ લખો.

Marks: 10

દરેક સાચા જવાબ માટે 1 mark આપવો.

૧. 1) મતલબ / શબ્દાર્થ / meaning 2) ધન 3) પ્રયોજન / ધ્યેય

આમાંથી એક કે બે લખ્યાં હોય તો ½ mark આપવો અને ત્રણે લખ્યાં હોય તો 1 mark આપવો.

૨. વિષ એક ભવનો નાશ કરે છે, જ્યારે વિષય ભવોભવ બગાડે છે.

૩. આ દેહાદિ આજથી

૪. કારણ કે જીવ ચેતન છે અને શરીર જડ છે. / આત્મા અને શરીર વચ્ચે અત્યંત અભાવ છે. / કારણ કે જીવમાં પરચતુષ્ટ્યની નાસ્તિ છે.

૫. ઘટના ઘટી ન હોય ત્યાં સુધી - માત્ર પુરુષાર્થ છે એમ સમજવું.

- ½ mark

ઘટના પછી - માત્ર ભવિતવ્ય છે એમ સમજવું.

- ½ mark

૬. બાહ્ય અંધકાર - પ્રભુના શરીરના દિવ્ય પ્રભામંડળ વડે / શરીરની શ્રેષ્ઠ કાંતિ દ્વારા / શરીરમાંથી નીકળતાં કિરણોથી / તેમના પરમ

ઔદારિક શરીરના તેજથી નાશ પામે છે.

- ½ mark

અભ્યંતર અંધકાર - ભગવાનમાં પરમ શુક્લધ્યાનરૂપી સાતિશય દીપકના તેજ વડે / ભગવાનની અંતરંગ દશાથી /

તેમની ઔરા, ધર્મોપદેશથી / તેમની આત્મસમાધિરૂપ નિત્ય પ્રકાશતા દીપક દ્વારા નાશ પામે છે.

- ½ mark

૭. આપણે વૃત્તિ સાથે અંતર કેળવવાની / આપણી વૃત્તિથી થોડા દૂર થવાની જરૂર છે.

૮. તેઓ મોક્ષપ્રાપ્તિની વિધિ બતાવનાર છે માટે / તેમનાં અનુષ્ઠાનો ઉત્તમ છે માટે / તેમનું ચારિત્ર અત્યંત શોભનીય છે માટે તેમનું સુવિધિનાથ નામ સાર્થક છે.

૯. સ્વદ્રવ્ય-ક્ષેત્ર-કાળ-ભાવની / સ્વચતુષ્ટ્યની અપેક્ષાએ તત્ત્વરૂપ

- ½ mark

પરદ્રવ્ય-ક્ષેત્ર-કાળ-ભાવની / પરચતુષ્ટ્યની અપેક્ષાએ અતત્ત્વરૂપ

- ½ mark

૧૦. એક સ્વભાવવાળા ઈશ્વર કોઈને સ્વર્ગ અને કોઈને નરક કેમ આપે? / એક સ્વભાવવાળા ઈશ્વર ભિન્ન કાર્યની ઉત્પત્તિ કેમ કરે? / જો ઈશ્વર

પણ કર્માનુસાર ફળ આપે છે, તો ઈશ્વરની શું જરૂર છે? / ભવિતવ્યતા વિના સ્વતંત્રરૂપ ઈશ્વર પણ કંઈ કરી શકે નહીં. / કરુણાવંત ઈશ્વર ધરતીકંપ, પૂર, કોવિડ આદિ કેમ કરાવે?

(VI) ટૂંકાણમાં જવાબ લખો.

Marks: 10

૧. સ્વાર્થ એટલે પ્રયોજન / ધ્યેય / સાધ્ય

- 1 mark

અવિનાશી સ્વરૂપલીનતા / વિભાવપરિણતિથી રહિત અનંત જ્ઞાનાદિ ગુણોમાં સ્થિત થવું / જ્ઞાનાદિ ગુણોની સ્વાભાવિક પરિણતિ /

આત્મસ્થિતિનો વિકાસ - એ સ્વાર્થનું સાચું સ્વરૂપ છે.

- ½ mark

ભોગાકાંક્ષા / ક્ષણભંગુર ઈન્દ્રિયભોગોનો અનુભવ તે યથાર્થ પ્રયોજન નથી.

- ½ mark

૨. ૧) બીભત્સ / ઘૃણાસ્પદ - ½ mark
 ૨) પૂતિ / દુર્ગંધવાળું - ½ mark
 ૩) ક્ષયિ / વિનશ્ચર - ½ mark
 ૪) તાપકં / સંતાપ ઉત્પન્ન કરનાર - ½ mark
૩. અંતરંગ - કર્મોની સ્થિતિ / દૈવ / ભવિતવ્યતા / અદૃષ્ટ / ભાગ્ય - ½ mark
 બહિરંગ - જીવનો પુરુષાર્થ - ½ mark
- સમાન પુરુષાર્થ કરવા છતાં પ્રાપ્ત થતાં અસમાન ફળ સિદ્ધ કરે છે કે કોઈ અદૃષ્ટ તત્ત્વ જરૂર છે. / ભવિતવ્યતા અવશ્ય છે, તેની ઉપેક્ષા ન કરવી જોઈએ. - 1 mark
૪. દૃષ્ટાંત - એક આંગળી છોલાય તો બીજી ચાર આંગળી તેને અનુકૂળ થઈ વર્તે છે. - ½ mark
 દસમાંથી એક જ આંગળી હંમેશા પૂજા કરે છે છતાં બીજી નવ આંગળી ફરિયાદ નથી કરતી. - ½ mark
- પરમાર્થ - આપણે ફરિયાદ વિના એક-બીજાને સહાયક અને અનુકૂળ વર્તી સંબંધોમાં મધુરતા લાવવી જોઈએ. - 1 mark
૫. શબ્દ અથવા પદને વાચક કહેવાય છે. - ½ mark
 શબ્દ દ્વારા જે વસ્તુને / અર્થને કહેવાય છે તેને વાચ્ય કહેવાય છે. - ½ mark
- એક - જો સામાન્યની દૃષ્ટિથી વિચારાય / જો વૃક્ષત્વની દૃષ્ટિએ વિચારાય. - ½ mark
 અનેક - જો વિશેષ દૃષ્ટિએ / જો આંબો, ખજૂર, સંતરાદિની દૃષ્ટિએ વિચારાય. - ½ mark

(VII) મીમાંસા

Marks: 10

૧. શ્રી ચંદ્રપ્રભ ભગવાનને અપાયેલ ચંદ્રની ઉપમા
- a) શ્રી ચંદ્રપ્રભ ભગવાનના દેહનો વર્ણ ગૌર / શ્વેત / સફેદ / ચંદ્રમાનાં કિરણો સમાન / ચંદ્ર સમાન - 1 mark
- b) ૧) જેમ ચંદ્ર દ્વારા કુમુદિની વિકસિત થાય છે, તેમ શ્રી ચંદ્રપ્રભુ ભગવાન ભવ્ય જીવોના આત્માને વિકસિત કરે છે.
 ૨) જેમ ચંદ્રમા કિરણોની માળાથી યુક્ત હોય છે, તેમ શ્રી ચંદ્રપ્રભુ ભગવાન અત્યંત સ્પષ્ટ વચનોની સ્યાદ્વાદ રચનારૂપ કિરણોની માળાથી યુક્ત છે. / શ્રી ચંદ્રપ્રભુ ભગવાન દિવ્યધ્વનિની રચના વડે સ્યાદ્વાદ ન્યાયરૂપી દેશના આપે છે.
 ૩) શ્રી ચંદ્રપ્રભુ ભગવાન ચંદ્ર સમાન પ્રકાશવંત હતા.
 ૪) શ્રી ચંદ્રપ્રભુ ભગવાન ચંદ્રનાં ધવલ કિરણો સમાન ગૌર વર્ણ શરીરવાળા હતા.
 ૫) શ્રી ચંદ્રપ્રભુ ભગવાન ચંદ્ર સમાન સુંદર છે.
 આમાંથી કોઈ પણ એક લખ્યું હોય તો ½ mark આપવો, અને બે લખ્યાં હોય તો 1 mark આપવો.
- c) ૧) ચંદ્રમાં ડાઘ છે, પ્રભુમાં શુક્લતા જ છે, કષાયનો ડાઘ માત્ર નથી. / ચંદ્ર હરણાકાર કલંકથી યુક્ત હોવાથી અપવિત્ર છે, પણ શ્રી ચંદ્રપ્રભુ ભગવાન કર્મકલંકથી રહિત હોવાથી પવિત્ર છે.
 ૨) ચંદ્ર ઉદય-અસ્ત / હાનિ-વૃદ્ધિવાળો છે, પણ ચંદ્રપ્રભુનું કેવળજ્ઞાન સદા પ્રકાશિત છે.
 ૩) ચંદ્ર મેઘથી આચ્છાદિત થાય છે, પણ કોઈ ઘાતીકર્મ / રાગાદિ પ્રભુને આચ્છાદિત કરતા નથી.
 ૪) ચંદ્ર રાહુ દ્વારા ગ્રસિત થાય છે, પણ પ્રભુ કર્મ કે કષાય દ્વારા ગ્રસિત થતા નથી.
 ૫) ચંદ્રને મૂર્ખ / અજ્ઞાની નમે છે, પણ પ્રભુને ઈન્દ્ર, ગણધરાદિ મહાપુરુષો નમે છે.

૬) ચંદ્ર માત્ર રાત્રીમાં શોભિત થાય છે, પણ પ્રભુ રાત્રિ-દિવસ સુશોભિત છે.

દરેક સાચા જવાબ માટે ½ mark આપવો.

૨. ભગવાનની વાણીનો મહિમા સમજાવવા સ્વામી શ્રી સમન્તભદ્રાચાર્યજીએ આપેલ ઉપમા સમજાવો.

a) સિંહની ગર્જનાથી મદથી ભીંજાયેલા ગંડસ્થળવાળા હાથી મદરહિત થઈ જાય છે. - 1 mark

b) તેઓ પોતાના મત-પક્ષનો ઘમંડ રાખનાર / પોતાના પક્ષને નિર્બાધ અને અજેય સમજી મદોન્મત્ત હોવાથી હાથી સાથે સરખાવ્યા છે. - 1 mark

c) તેમાં એકાંત હોવાથી તે યથાર્થ નથી. - 1 mark

d) પ્રભુની દિવ્ય વાણીને સિંહગર્જના સાથે સરખાવી છે. - 1 mark

e) પ્રતિવાદીઓ પ્રભુના મતને સ્વીકારે છે / પોતાના મતમાં રહેલ એકાંત, આગ્રહ સમજી મતાગ્રહ છોડી વિનમ્ર, ગર્વરહિત બને છે. - 1 mark

* * *